

“Zorg dat je ook voor valbeveiliging voorbereid bent op de Wkb”

In deze rubriek laat *Roofs* personen van binnen en buiten de dakenbranche aan het woord. De insteek is om de visie en de persoon achter die visie voor het voetlicht te brengen.

Nolanda Klunder

Per 1 september is Rik Zwama mede-eigenaar en CEO van Hütter Safety, leverancier en producent van persoonlijke beschermingsmiddelen en valbeveiliging. Zwama treedt daarmee in de voetsporen van directeur-eigenaar Paul van Valkenhoef, die nog de rol van CFO vervult.

“Ik ken Paul al bijna twintig jaar vanuit de normcommissie. Hij heeft Hütter 59 jaar onder zijn hoede gehad. Toen ik hoorde dat hij een opvolger zocht, heb ik hem opgebeld. Ik zou het zonde vinden als zo’n mooi bedrijf, met zulke goede producten, zou ophouden te bestaan.”

EXPERTISE

Zwama heeft een lange staat van dienst in de valbeveiliging, die begon bij de firma Skyworks. Daar werkte hij tien jaar in de branche van ladders, steigers en trappen. “Op een dag kwam de vraag of we iets hadden waarmee mensen zich konden vastmaken als ze werkten op grote hoogte. Ik moest op zoek en vond uiteindelijk een Franse producent. Ik realiseerde me dat daar een gat in de markt was. Zo is het allemaal begonnen, met pionieren.” Vanuit dat pionieren ontwikkelde hij zich tot een expert op het gebied van valbeveiliging. Inmiddels is hij al ruim twintig jaar voorzitter binnen het Nederlands Normalisatie Instituut en neemt hij deel aan de Europese normcommissies: “Dan heb je het over drie à vier vergaderingen per maand, overal in Europa, plus de ISO-werkgroepen, waarin we met 124 landen praten over veiligheid.”

Expertise zoals Zwama die de afgelopen decennia heeft opgebouwd, is schaars. “Vergelijk het met de auto-industrie: er is geen fabrikant die een matig werkende airbag in zijn auto’s installeert. Toch gebeurt iets soortgelijks wel bij valbeveiliging. Niet willens en wetens, maar door gebrek aan vol-

ledige kennis.” Zwama geeft als voorbeeld ankerbeveiliging: “Het was al jaren uiteraard een eis dat een product gecertificeerd is, dus dat er een toetsing door een notified body aan vooraf is gegaan. De verklaring dat een ankerpunt voldoet aan de EN 795 zegt echter niets over hoe ik het vervolgens ga vastmaken aan het dak: kunnen de gekozen pluggen de krachten ook aan? En is het dak van beton, staal, hout, wat is er voor onderconstructie? Al die aspecten hebben invloed op het presteren van het ankerpunt. De prestatie kan je uitrekenen, maar er zijn op dit moment weinig ingenieurs die ervaring hebben met deze dynamische (val)krachten.”

VERANDERING ONDER DE WKB

Als er iets misgaat bij de bestaande bouw, is de eigenaar aansprakelijk. Zwama: “Een val van grote hoogte wordt gekwalificeerd als misdrijf, daar ga je torenhoge schadevergoedingen voor moeten betalen. De verzekering keert niet uit want jij had moeten zorgen voor een dak waar iemand veilig op kan werken. Natuurlijk wil je de aannemer aansprakelijk stellen die ervoor verantwoordelijk is dat jouw dak niet zo veilig is als je had gedacht. Maar wat doe je als die aannemer inmiddels failliet of met pensioen is?”

Na de invoering van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen zal de eigenaar daartegen beschermd zijn. Zwama: “Voorheen zag je wel dat aannemers de grens opzochten: ‘Er staan twintig heipalen op de bouwtekening, maar ik vind tien genoeg, want zo doe ik het altijd en de huizen verzakken nooit.’ Voorheen kon zo iets, maar nu zal de aannemer zich bij elke keus afvragen: ‘Ga ik met een goedkoop product werken dat net binnen de norm valt maar waarvan ik weet dat de prestatie na een aantal jaar afneemt?’ Hij moet immers een verzekerde garantie afgeven voor de levensduur van het gebouw en blijft verantwoordelijk.”

In het opleverdocument, dat bepaalt of een gebouw in gebruik genomen mag worden, zal aangegeven moeten worden welke producten voor valbeveiliging zijn aangebracht. "Dat doet men met een zogenoemd *as-built*, waarbij men in het opleverdocument opneemt:

- a) Een beschrijving van het product en aan welke eisen het voldoet.
- b) Een documentatie van de wijze waarop het gemonteerd is, met foto's en rapportages.
- c) Een technisch inhoudelijk deel: kan de gekozen plug, of waar ook maar voor gekozen is, de krachten verdragen?
- d) De conclusie daarvan, ofwel: is de combinatie veilig?

Dat laatste moet getoetst worden door de kwaliteitsborger en/of door een ingenieur, die met kennis bekijkt: is deze plug geschikt voor dit specifieke type beton? Onder de Wkb moet er een waarborging zijn dat de veiligheid van het geheel – product, samenstelling en monteren – als zodanig 'navolgbaar' is: je moet voor de kwaliteitsborger aannemelijk maken dat het geheel voldoet aan alle eisen van het Bouwbesluit. Die navolgbaarheid, dat wordt een uitdaging."

NIEUWE NORM VOOR ANKERPUNTEN

Daar komt bij dat de EN795 vervalt voor ankerpunten type A, C en D. "Sinds een uitspraak van het juridisch hof worden ankerpunten niet meer gezien als persoonlijke beschermingsmiddelen, maar als bouwproducten, dus ze moeten ook aan de Bouwverordening voldoen. De nieuwe norm voor ankerpunten is echter nog niet geharmoniseerd, ofwel nog niet officieel gepubliceerd. De kwaliteitsborger zal echter ongetwijfeld niet aan de vervallen norm toetsen, maar alvast aan de nog niet officiële nieuwe norm. Volgens die nieuwe norm EN17235 mag je niet meer verkleven aan de dakbedekking, je moet bevestigen met schroeven, terwijl er nog veelvuldige producten op de

markt zijn die verkleefd worden. Dat is voor afnemers onoverzichtelijk. Bij de EN17235 gaat het om vragen als: is het product aantoonbaar en navolgbaar veilig voor vele jaren, waarbij ook gedacht moet worden aan aspecten als veroudering, de vraag of het toegepast wordt op een nieuw of bestaand dak en welk type bitumen is gebruikt."

"De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen is al een aantal jaren uitgesteld, omdat de markt er niet klaar voor was", besluit Zwama. "Maar in 2023 wordt de Wkb toch echt van kracht – misschien per 1 januari, misschien later in het jaar nu minister De Jonge om zes maanden uitstel van de Omgevingswet heeft gevraagd. De invoering van de wet zal verstrekkingen gevolgen hebben. Ik denk dat die worden onderschat. Maar de Wkb is ook weer geen *rocket science*. Zo moeilijk is het niet als je je huiswerk doet. Zorg dat je – bijvoorbeeld via seminars – je kennis up-to-date brengt, zorg dat je voorbereid bent. De Wkb biedt alleen maar nieuwe kansen." ■

RIK ZWAMA IN ACHT VRAGEN

BURGERLIJKE STAAT? LANGDURIG SAMENWONEND.

KINDEREN? WE HEBBEN EEN SAMENGESTELD GEZIN MET IN TOTAAL ZES KINDEREN, IN DE LEEFTIJD VAN 1 (EEN MEISJE) TOT EN MET 23 (VIJF JONGENS).

WAT DOE JE ALS JE NIET WERKT? SPORTEN (FITNESS EN SQUASH), TIJD DOORBRENGEN MET DE KINDEREN, VAREN MET ONS BOOTJE, GITAAR EN PIANO SPELEN.

FAVORIETE MUZIEK? IK HEB EEN BREDE MUZIEKSMAAK, VAN MOZART TOT METALLICA.

FAVORIETE VAKANTIEBESTEMMING? IK HEB GEEN VASTE FAVORIETE VAKANTIEBESTEMMING, IK ONTDEK JUIST HET LIEFST NIEUWE LANDEN EN CULTUREN.

FAVORIETE STAD? IK KOM GRAAG OP NIEUWE PLEKKEN, OM NIEUWE HERINNERINGEN TE MAKEN.

FAVORIETE GEBOUW OF ARCHITECT? IK VIND HET INTERESSANT OM HET VERHAAL ACHTER EEN GEBOUW TE HOREN. ALS JE HET BEGRIJPT IS EEN GEBOUW DAT JE EERST LELIJK VOND, EIGENLIJK TOCH MOOI.

WAAR BEN JE IN JE WERK HET MEEST TROTS OP? OP DE KENNIS DIE IK HEB VERGAARD. IK DURF TE ZEGGEN DAT IK WEET WAAR IK HET OVER HEB OF IK KAN JE IN CONTACT BRENGEN MET MENSEN MET DIE KENNIS. EN OP HET RESULTAAT DAT WE HALEN IN ONS TEAM BIJ HÜTTER, WAARIN IEDEREEN OP ZIJN EIGEN WIJZE MAXIMAAL KAN PRESTEREN.

Dit artikel kunt u lezen op www.dakweb.nl